

Health as a Basic Human Need

Mahdi Fani^{id}

Department of Islamic Education, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*Correspondence should be addressed to Dr. Mahdi Fani; Email: fanimahdi@sbmu.ac.ir

Article Info

Received: May 1, 2022

Received in revised form:
May 18, 2022

Accepted: Jun 13, 2022

Available Online: Sep 23, 2022

Keywords:

Health
Corona
Responsibility

<https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i3.38519>

Health is one of the basic human needs. Without health, doing many things will be either very difficult or impossible for human. This is an obvious issue that does not need any further argument to be proved and human experience during the history confirms this. On the other hand, the state of health can have strengths and weaknesses and any human being can enjoy a level of health (low or high) depending on his/her conditions. Basically, when we talk about promotion of health, we mean an attempt to increase individual and social health. Experts believe health has different dimensions including physical, mental, social, and spiritual (1) though the dimensions of health are not limited to this classification and may also have other dimensions.

In religion, health has been viewed as a divine gift and a blessing for which we should be thankful (to God) and we should appreciate. On this basis, the Prophet (pbuh) stated: “ee re aee nnnnnnnmn ee aeeeectte aaeety a eeatt” 22 We ca nnnn rrr the blessing of health either by words and in our heart or by actions. When we are told to “aeeeceeeeuu eeatt” tt aaa nee eeeeæ rrr health, which can be realized by observing the personal and social health protocols. Health can be also viewed as a responsibility and duty meaning that any human is responsible for protecting both his/her own health and the health of the society. For example, when a pandemic with high contagiousness spreads in the society, a person is to prevent infliction by this disease and also prevent inflicting others by observing personal health. In the case of the Covid-19 pandemic, this was confirmed to people by experience that not putting on masks or not keeping social distance and also refusing to inject the vaccine can cause further spread of the disease.

a ee wwww rro arrrrrr rpeeeeecciiie vvvv “eee ggg eeffa a “ iig rrrrr reelll em Tee ggg eeff refers to protection of personal health and the right of the people concerns protection of social health and the eeiiaiii iii tyy eac eoooo aa aaaaaaaarrrrr rrheaaa I (pbuh) states: God the Most Perfect has set observance of His eaaaaeeeetttaaaarreleee 888neh nnnnnnmnnn

eee eeoœee eeee   ggg   ””’ s
eeaaa   aaa   eeeevvacce   ””’   iig
(3).

Another issue is the attempt to promote
iiiii   att   cccddg cccc h
possible in different ways such as informing

the people, providing health education,
iiiiiii ii   eeeeee cttteee eeeeiiii ng eee
health and medical technologies, and
providing access to health and medical
services to all people in the society.

Please cite this article as: Fani M. Health as a Basic Human Need. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2022;8(3):1-6
<https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i3.38519>

الصحة: حاجة جوهرية

مهدى فانى

قسم المعارف الإسلامية، جامعة الشهيد بخشتي للعلوم الطبية، طهران، إيران.
 المراسلات الموجهة إلى الدكتور مهدى فانى؛ البريد الإلكتروني: fanimahdi@sbmu.ac.ir

الصحة من أهم شؤون حياة الإنسان، والعناية بها من القضايا الحامة في كل زمان ومكان. فلولا صحة الإنسان وسلامته لتوقفت دورة الحياة واستحال تسخير أيسر شؤونها. فمن نافل القول أن الصحة هي الركن الأساس لكل شؤون الحياة ولا حاجة للإثبات بالأدلة والحجج لإثبات أهمية الصحة والسلامة الجسدية والنفسية. من جانب آخر، لا يمكن تحديد درجة السلامة بدقة، فالصحة لها مستويات مختلفة وكل إنسان يتمتع بدرجة محددة من السلامة قد تختلف مع مستوى سلامته الآخر. مبدئياً عندما يدور الحديث عن الصحة فإن المقصود هو رفع مستوى الصحة على المستويين الفردي والإجتماعي. وقد حدد علماء الصحة أبعاد ومعانٍ مختلفة للسلامة. أبعاد مثل السلامة الجسدية، والنفسية، والإجتماعية، والسلامة الروحية (١). ولكن لا يمكن تحديد أبعاد ومعانٍ للسلامة بهذه المستويات وقد تكون لها أبعاد مختلفة أخرى.

ومن المنظور الديني فقد يرى الدين الصحة بأكملها من أكبر نعم الله التي أنعمها للإنسان؛ ويتجوّب على الإنسان أن يشكر الله على هذه النعمة ولا يكفر بها. ومن هذا المطلق يقول رسول الله (ص) في حديث مؤثر: يعمتان مجھولتان: الصحة والأمان (٢). وقد يكون الشكر على هذه النعمة باللسان وقد يكون شكراً قليلاً وعلى مستوى العمل أيضاً. فالقول المؤثر الذي يقول: «اعرف قدر نعمتك» يعني الزام الإنسان بالعناية بصحته ووجوب الإحتفاظ بما من خلال العناية بالصحة الفردية والإجتماعية. كما يمكن النظر إلى مقوله الصحة من منظور الوظيفة والمسؤولية الإجتماعية. يعني أن كل إنسان مسؤول عن صحته الفردية وصحة المجتمع على حد سواء. على سبيل المثال في حال تفشي الأوبئة والأمراض المعدية التي يمكن أن تصيب المجتمع برقتها، يصبح الإلتزام بالمسؤولية على المستويين الفردي والإجتماعي في غاية الإهمية ويجب على الفرد الحفاظ على سلامته الفردية التي تعكس بدورها على سلامته المجتمع في مثل هذه الحالات. وهذا ما شهدته العالم عندما اجتاحته جائحة كرونا ولم تبق بقعة من بقاع الأرض إلا واقتصرت. ما فرض على كافة أفراد المجتمع بكل أطيافهم استخدام الكمامات والتبعاد الإجتماعي وأخذ جرعات مختلفة من لقاحات مضادة لهذه الجائحة.

ويمكن النظر إلى هذه المسألة من زاوية أخرى وهي مسألة «حق النفس» و «حق الناس» من المنظور الديني. فالأول يعني صيانة النفس من الأمراض والحفاظ على الصحة الجسدية؛ والثاني يعني الإهتمام بصحة المجتمع والمشاركة في الحد من تفشي المرض من خلال الإلتزام بالصحة الفردية. فقد قال الإمام علي (ع): «جعل الله سبحانه حقوق عباده مقدمة لحقوقه» (٣).

والموضوع الآخر الذي يجب الإهتمام به هو رفع مستوى صحة أفراد المجتمع الذي يمكن تحقيقها من خلال طرق مختلفة مثل التوعية، والتنمية الصحية وتعليم قوانين العناية بها، والتنمية الثقافية، وتنمية التقنيات وبرامج الحوسنة المعنية بمحاج الصحة والعلاج، وإتاحة الخدمات الصحية لكافة فئات المجتمع و

معلومات المادة

- الوصول: ٢٩ رمضان ١٤٤٣
 وصول النص النهائي: ١٦ شوال ١٤٤٣
 القبول: ١٣ ذى القعده ١٤٤٣
 النشر الإلكتروني: ٢٦ صفر ١٤٤٤

الكلمات الرئيسية:

الصحة
كورونا
المؤولة

توفير بنية تحلية متماسكة في مجال الصحة.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Fani M. Health as a Basic Human Need. oournal of Pizhūhish dar dīn va Iī āttt . 2022;8(3):1-6. https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i3.38519

سلامت، یک نیاز اساسی

مهدی فانی

گروه معارف اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.
* مکاتبات خطاب به دکتر مهدی فانی؛ رایانامه: fanimahdi@sbmu.ac.ir

سلامت یکی از نیازهای اساسی انسان است و با نبود آن انجام بسیاری از کارها برای انسان دشوار یا غیرممکن خواهد بود. این موضوع از بدیهیاتی است که نیاز به استدلال دیگری ندارد و تجربه بشر در طول تاریخ تأییدکننده آن است. از سوی دیگر، حالت سلامت می‌تواند شدت و ضعف داشته باشد و هر انسانی با توجه به شرایط خویش می‌تواند از سطحی از سلامت (کم یا زیاد) بهره‌مند باشد. اصولاً هنگامی که سخن از ارتقای سلامت به میان می‌آید به این معنا است که تلاش شود سطح سلامت فردی و اجتماعی افزایش یابد. صاحب‌نظران برای سلامت بُعدهای مختلفی قائل شده‌اند؛ بُعدهایی چون سلامت جسمی، سلامت روانی، سلامت اجتماعی و سلامت معنوی (۱). هر چند که ابعاد سلامت به این تقسیم‌بندی منحصر نمی‌شود و ممکن است ابعاد دیگری نیز برای آن در نظر گرفته شود.

در تفکر دینی به مقوله سلامت به عنوان یک موهبت الهی نگریسته می‌شود و سلامت نعمتی دانسته می‌شود که لازم است نسبت به آن سپاسگزاری شود و نباید نسبت به آن ناسپاسی به عمل آید. از این‌رو، رسول خدا (ص) فرموده‌اند: دو نعمت است که قدر آن شناخته نمی‌شود، نعمت امنیت و نعمت سلامتی (۲). قدرشناصی از نعمت سلامتی هم می‌تواند با زبان صورت گیرد هم می‌تواند جنبه قلبی داشته باشد و هم می‌تواند به صورت عملی صورت پذیرد. اینکه گفته می‌شود: «قدر سلامتی خود را بدان» به این معنا است که لازم است از نعمت سلامتی پاسداری نمود و پاسداری از سلامت با رعایت اصول بهداشت فردی و اجتماعی تحقق پیدا می‌کند. می‌توان به موضوع سلامت به عنوان یک وظیفه و مسئولیت نیز نگاه کرد. به این معنا که هر انسانی هم در برابر حفظ سلامتی خویش هم در برابر حفظ سلامتی جامعه مسئولیت دارد؛ برای نمونه: هنگامی که یک بیماری مُسری در جامعه شیوع پیدا کند که قدرت انتقال بالایی داشته باشد و به راحتی بتواند در سطح عمومی فراگیر شود؛ در اینجا، ضمن اینکه هر فرد وظیفه دارد از ابتلا به این بیماری پیشگیری نماید، همچنان وظیفه دارد با رعایت بهداشت فردی سبب انتقال بیماری به دیگران نگردد که این موضوع درباره بیماری کرونا برای همه مردم جهان به تجربه ثابت شده است که استفاده نکردن از ماسک یا رعایتنکردن فاصله اجتماعی و همچنین تزریق نکردن واکسن موجب شیوع بیشتر این بیماری می‌گردد.

از زاویه دیگری نیز می‌توان به این مسئله نگاه کرد و آن موضوع «حق‌النفس» و

اطلاعات مقاله

دريافت: ۱۴۰۱ اردیبهشت

دريافت متن نهايی: ۲۸ اردیبهشت

۱۴۰۱

پذيرش: ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

نشر الکترونيکي: ۱ مهر ۱۴۰۱

واژگان کلیدی:

سلامت

کرونا

مسئولیت

امر به رعایت حقوق الهی می‌انجامد (۳). موضوع دیگر تلاش برای ارتقای سلامت افراد جامعه است که می‌تواند از راههای گوناگونی چون اطلاع‌رسانی، آموزش‌های بهداشتی، ارتقای سطح فرهنگی مردم، توسعه فناوری‌های بهداشتی و درمانی و دسترسی مناسب همه افراد جامعه به خدمات بهداشتی و درمانی صورت پذیرد.

«حق‌الناس» است که اصطلاح «حق‌النفس» به پاسداری از سلامت شخصی و فردی و «حق‌الناس» به حفظ سلامت اجتماعی و مسئولیتی که هر فرد در قبال سلامتی سایر مردم دارد، اشاره می‌کند. امام علی (ع) می‌فرماید: خداوند سبحان رعایت حقوق بندگانش را مقدمه رسیدن به حقوق خویش قرار داده است. پس هر کس حقوق بندگان خدا را رعایت کند، این

استناد مقاله به این صورت است:

Fani M. Health as a Basic Human Need. oournal of Pizhūhish dar dīn va līlāt . 2022;8(3):1-6. https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i3.38519

References

1. Azizi F. Accountability to all four Dimensions of Health. Journal of Reaserch on Religion & Health. 2015;1(3):1-3. (Full Text in Persian)
2. Majlesi MB. Bihar al-Anvar. Beirut-Lebanon: al-Vafa Institute; 1984. Vol 78.p.170. (Full Text in Persian)
3. Tamimi Amedi A. Ghorar al-Hikam and Dorar al-Kalim. Qom: Dar al-Ketab al-Islameiyeh; 1990. (Full Text in Persian)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی